



Sortirà quinzenalment el dissabte



Redacció i Administració:
Passeig del Triomf, 51, 1.ª 1.ª

Essent nacionalista l'acció que en el nostre poble realitza la Unió, tenen el dret i el deure de cooperar-hi tots els catalans moguts per les aspiracions del Nacionalisme, qualsevolga que sia llur pensar i sentir en matèries religioses, polítiques i socials. (DECLARACIÓ DE LA VII ASSEMBLEA DE LA UNIÓ CATALANISTA).

EDITORIAL

El Doctor Martí i Julià

El dia 20 de Maig de l'any 1920, morí el mestre en nacionalisme Dr. Martí i Julià. L'obra gegantina d'aquest modest patriota, model de nacionalistes comença totjust a esdevenir fruitadora en les noves gèneres catalanes. El nacionalisme polític dels últims vinticinc anys ha fet el buit al voltant de l'egregi pensador, del definidor genial del nacionalisme humà, biològic, vital. El nacionalisme partidista ha enlairat la figura d'En Prat de la Riba el creador del nacionalisme imperialista català per damunt de l'apòstol abnegat qui fou En Martí i Julià. L'història qui reconeixerà l'alta valor d'En Prat de la Riba i l'eficàcia de la seva actuació farà però justícia a l'obra i al mestratge nacionalista del ex-president de la benemèrita Unió Catalanista.

A mida que passa el temps l'apostolat d'En Martí i Julià va adquirint relleu i enlairant-se per damunt dels prestigis d'un dia, creats per a satisfer concupiscències partidistes. El Doctor Martí i Julià nacionalista vident, patriota exemplar, metge abnegat, savi profund i home integerrim anirà exercint cada dia més un sà mestratge sobre les noves generacions que puguen. La seva figura anirà esdevenint més i més obiradora en l'actual ressorgiment nacional i en la Catalunya lliure de demà se l'honorarà al costat de les grans figures de la nostra història d'esclavatge: Fivaller, Pau Claris, Rafel de Casanova, etc.

Llegiu, patriotes els escrits del Dr. Martí i Julià i imiteu la vida honorabilíssima d'aquest patriota modestíssim que no ocupà el més petit càrrec públic. Aquest és el millor honorament que podeu retre a la seva memòria.

Al voltant del discurs d'En Cambó al Ateneu

A posta no volguerem contestar en el número anterior les floretes que el líder regionalista tirà a la venerable Unió Catalanista per a fonamentar els seus atacs a l'Acció Catalana. No els contestàrem esperant que veus més autoritzades que les nostres restablissin les coses a llur veritable lloc. L'ex-president de l'Unió Catalanista i nacionalista de tota la vida el ferm patrici En Manuel Folguera i Duran qui presidí aquell Centre Escolar Catalanista d'on sortiren els que avui es vanten del mestratge nacionalista, diu així en la carta enviada al Consell Directiu d'Acció Catalana:

«No és exacte, sia dit amb tots els respectes, que el Centre Escolar Catalanista ni la Lliga de Catalunya ni la Unió Catalanista, de totes les quals entitats (com la del Centre Català de Sabadell) n'he estat un dels iniciadors, fossin separatistes i revolucionàries des de bell principi, havent fracassat la seva objectivitat; la documentació de totes elles, la proclamació de les famoses Bases de Manresa i els acords de les Assemblees de la Unió em guardaran de mentir.

En la clausura de la històrica Assemblea de Terrassa, en la qual es romperen precisament de faisó definitiva les relacions dels actuals regionalistes amb la Unió Catalanista, jo vaig comentar, entre-

mig de xardoroses aclamacions, un «Viva España» que els elements salistes havien enganxat a les parets d'alguns indrets de la ciutat, dient que també nosaltres podríem cridar el «Visca Espanya», en català, si arribéssim a veure la nostra Catalunya fruir de la seva plena llibertat dintre l'Estat que actualment l'oprimeix.

Solament, abans de l'aparició de les referides entitats fa prop de quaranta anys, un petit nucli de joves intentà una organització secreta amb caràcter radicalíssim, fonent-se ben tost per manca d'ambient propici. La seva única manifestació externa la trobaríem potser en la col·lecció de l'«Arc de Sant Martí», setmanari que es publicava al Clot, en el qual vaig iniciar més campanyes periòdiques pro Catalunya i en el qual es feu obirador el malaguanyat periodista En J. Narcís Roca, qui, més ençà de la seixantena, començà d'escriure en català, defensant en estil càlid i vibrant la independència de la Nació Catalana, havent estat el primer que en el nostre renaixement patriòtic aplicà a Catalunya el títol de Nació.

I és que el despertament nacional era encara aleshores incert i els catalanistes fiavem tots, qui més qui menys, en la possibilitat d'un moment d'efusió per part dels polítics madrilenys. D'aquí que, en separar-se els actuals prohoms regionalistes

de la Unió Catalanista, tots convinguérem en atribuir-ne la causa a discrepàncies sobre procediment; no pas a diferències de concepte sobre l'ideari comú.

Avui la situació és distinta: mentre els uns perseveren en continuar perseguint exclusivament una solució d'Autonomia dintre l'Estat espanyol, basant-se en aquella remota esperança de cordialitat i fiant en la influència que poden exercir cooperant en els Governos de Madrid, els altres, davant els persistents atacs de la política central a Catalunya, sentint més enfortida cada dia la consciència nacional, han passat de l'adolescència a la vigòria, i tant pel millor coneixement adquirit en l'estudi del passat com per la major experència sobre les vicissituds del present, han arribat a capir, dolorosament per cert, la inversemblança de poder convèncer ni comoure mai als que disposen dels únics mitjans disponibles per resoldre pacíficament el nostre problema.

I aquests últims, entre els quals ens comptem vosaltres i jo, per dignitat, per convicció, no veiem altre camí d'anar cap a la salvació de Catalunya que el d'aconseguir, de grat o per força, el triomf de l'auto-determinació. Quan? Quan sigui possible. Com? Com les circumstàncies ho permetin; però mai partint-nos el pa i la sal amb els propis enemics de la terra.

Ara bé; cal declarar que aquest constant retret del «tot o res», tantes vegades atribuït al catalanisme purità, i que jo no he vist proclamat com a lema de cap de les entitats abans esmentades, és absolu-

tament imaginari. Un dels darrers manifestos de la «Unió Catalanista» deia clarament que els nacionalistes ho volem «tot» treballarem per l'assoliment de la nostra plena lliberació, però no rebutjarem cap dels avenços que ens acostin de veres, de més o en menys, a n'aquest «tot», sino que els utilitzarem per guanyar-ne d'altres: el que no farem mai és pidolar concessions parcials a canvi de rebaixaments de dignitat o de renunciaments al complet ideari que il·lumina el nostre camí.

La nostra tasca d'ara és de reforçar en el nostre poble la consciència nacional i infondre-li, amb l'exemplaritat d'una conducta austera i lleial, una fé que en alguns moments ha començat de manifestar, però que ha perdut ultimament pels errors dels davanters. Quan aquesta fé s'hagi aconseguit, veurem el miracle de cercar els propis catalans el sacrifici de llurs interessos i fins de llurs vides per assolir les patries llibertats».

Vet ací contestats eloqüentment els brillants sofismes sobre els que en Cambó basà el seu formidable parlament del Ateneu. Nosaltres modestament callem tot comentari davant l'autoritzada opinió d'En Folguera i Durán i sols farem constar que si en Cambó pel seu talent polític innegable ha esdevingut ministre de Foment i de Finances del estat espanyol, en Folguera i Durán per la força del seu nacionalisme i la virtut del seu treball constant ha esdevingut el creador del Ministeri d'Instrucció Pública de la Nació Catalana. Ens cal triar?

La renúncia d'En Francesc Cambó

Gats vells en la política, enc que joves en la premsa anotem la retirada d'En Francesc Cambó com un efecte polític més, les conseqüències del qual aclariran els debats anunciats al congrés de Madrid i les derivacions que pugui tenir dins la política nacional catalana.

No volem fer-hi cap comentari no considerant-ho malgrat les primeres impressions, cap acte definitiu. Volem si fer remarcar reproduint-ho ço que deiem al comentar l'últim discurs del capdavanter regionalista al Ateneu:

«En resum, el discurs fou una brillant defensa dels seus vinticinc anys de lluita que li han permès ésser considerat com un dels polítics espanyols més capacitats i a la vegada, pels que saben interpretar bé les paraules, una expressió de cansament

i un pròleg vers una retirada activa de la política que el temps es cuidarà de confirmar».

Consti doncs que ICÀRIA NACIONALISTA no s'equivocà en les seves suposicions que han vingut confirmades més aviat del que molts podien pensar-se.

Amb tot coneixement afegirem l'adjectiu activa al nom retirada. Estem convençuts que els esdeveniments posteriors justificaran també aquest adjectiu nostre.

Nacionalistes patriòtics lloem els últims paràgrafs de la carta d'En Cambó i si la seva conducta hi correspon com sembla ja ha començat a fer-ho, no li regatejarem els nostres el·logis com no li perdonarem les censurens al seu procedir polític que creiem honradament equivocats.